

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 7: Ad L. Manlium Torquatum

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A tius hos principes pueros, & virgines Dianæ tutelam appellat, quia sub eius sunt tutela. aliter Od. 14. *Augustum Italia. Romæq; tutelam:* & epist. 1. lib. 1. *Mæcenatem rerum tutelam suarum* appellat.

COHIBENTIS] id est, percutientis, & vulnerantis, seu configentis lyncas & ceruos fugientes, & ita cohibentis, ac reprimentis.

LESBIUM] Sapphicum. Sappho enim Lesbica fuit.

LATONÆ PVERVM] Apollinem Latonæ filium. Ex quo Latoum appellat Oda 31. lib. 1. Puerum autem pro filio ab Horatio Græcorum more pro filio usurpari interdum solere, alibi obseruauimus, lectorémque admonuimus.

NOCTILVCAM] lunam nocte lucentem. Varro lib. 4. de lingua Latina, *itaque ea dicta Noctiluca in palatio. nam ibi nocte lucet templum.* Fortasse expressit epithetum *νοκταλαμπη*, quod usurpat antè Simonides, vt intelligere licet ex quibusdam eius versibus, qui reperiuntur apud Dionys. Halicarn. quod annotauit Muretus, ab Achille Statio admonitus.

B **PROSPERAM FRVGVM**] inest in nomine *prosper* interdum vis quædam agendi, vt hoc loco: & apud M. Tull. lib. 6. de repub. *Deinde est bonum generi prosper, & salutaris ille fulgor, qui dicitur Iouis. prosperam frugum* igitur interpretor, *fruges prosperantem.* suo more autem iunxit hoc nomen patrio casui.

CELEREMQUE PRON. VOLV.] *celerem voluere* gen⁹ est loquendi Horatio familiare, quod Ode Octaua annotabimus: id est, celerem in voluendis mensibus, vel celeriter voluentē mensis. hoc eò pertinet, quòd Luna 28. circiter diebus orbem suum conficit: quod est spatium menstruum: ex quo lunam Græci *μηνω*, & *μηνάς* mensis appellant. Vide quæ annotata sunt ad Odam 28. li. 3. ibi *celeris spic. Cynthia.*

PRONOS] epist. de arte poet. *Vi silua folijs pronos mutantur in annos.*

SÆC. FEST. REF. LVCES] anno centesimo, aut centesimo decimo, vt infra dicemus.

DIIS AMICVM] φίλον, id est, gratum, atque acceptum. sup. Oda 17. li. 2. *Nec dijs amicum, nec mihi te prius Obire, Mæcenas, mearum Grande decus, &c.*

REDDIDI] quod accepi, reddidi, id est, cecini, recitavi. vide annot. ad Od. 11. huius lib.

DOCILIS MODORVM] ego, quæ studiosè, & facilè didici versus, seu cantus Horatianos.

AD L. MANLIUM.

Torquatum. Ode 7.

Veris aduentu, & æqua omnibus hominibus moriendi condicione sine spe reuiuiscendi, omniumque rerum mutatione & vicissitudine propolita inuitat ad hilariter, iucundèque viuendum.

DIFFVGER E niues: redeunt iam **D**
gramina campis,
Arboribusque comæ.

Mutat terra vices: & decrefcentia ripas
Flumina pratereunt.

Gratia cum Nymphis, geminisque sorori
bus audet

Ducere nuda choros.

Immortalia ne speres, monet annus, &
almum

Quæ rapit hora diem.

Frigora mitescunt zephyris: ver proterit
æstas,

Interitura, simul

Pomifer auctunus fruges effuderit: &
mox

Bruma recurret iners.

Dána tamē celeres reparāt cælestia Luna
Nos ubi decidimus

Quò pius Aeneas, quò Tullus diues, &
Ancus:

Puluis, & umbra sumus.

Quis scit, an adijciant hodiernæ crastina
summa

Tempora Dii superi?

Cūcta manus auidas fugiētheredis, amico
Quæ dederis animo.

Cum semel occideris, & de te splendida
Minos

Fecerit arbitria,

Nò, Torquate, genus, nò te faciēdia, nò te
Restituet pietas.

Infernis neque enim tenebris Diana pu-
dicum

Liberat Hippolytum:

Nec lethæa valet Theseus abrūpere caro
Vincula Pirithoo.

DIFFVGERE NIVES] Verni temporis descriptio. Est & altera lib. 1. Oda 4. *Soluitur acris hiems, &c.*

COMÆ] frondes, vt suprà Od. 3. huius lib. *Et spissa nemorum comæ.* & Od. 21. lib. 1. *Vos letam flunij, & nemorum comæ, &c.* honorem appellat Od. 11. epodon. *Hic tertius december, ex quo destiti Inachia furere, Siluis honorem decuit.*

A MVTAT TERRA VICES.] id est, mutatur anni tempus. fit in teris temporis commutatio, & vicissitudo.

ET DECRESCENTIA, RIPAS, &c.] id est, flumina, quæ niuibus, & pluuijs hibernis creuerant, nunc decrescencia, intra alueos suos, & in tra ripas suas labuntur, & fluunt. hæc enim vis est verbi praterire hoc loco, vt & Od. II. lib. 2. *quis pu er ocys Restinguet ardentis Falerni Pocula praterunte lymphæ* & Tibull. *Sed canis estiuos ortus vitare sub umbra Arboris, adriuos prateruentis aqua.* Contrà Od. 2. huius lib. *Monte decurrens velut annis, imbres, Quem super notas aluere ripas.*

GRATIA CVM NYMPH. &c.] Pausanias Bæoticis, complureis enumerat Gratiarum imagines, & statuas à veteribus pictoribus, ac fictoribus pictas, & fictas. sua autè ætate miratur, cur fingantur, & pingantur nudæ. nos sup. Ode 30. lib. 1. rationes aliquot probabileis attulimus. Cum hoc loco cõgruit id, quod est Od. 19. li. 3. *Gratia Nudis iuncta sororibus.* & Oda 4. lib. 1. *Iunctæq; nymphis Gratia decentes Alterno terram quatiant pede.*

B DVCERE NVDA CHOROS] Gratia nudæ fingeantur. vt suprà diximus: sed hîc idèò fortasse nudæ choros audent exercere, quia *frigora mitescunt zephyris*, vt ait tribus pòst versibus.

IMMORTALIA NE SPERES] sæpe nos deterrèt Pindarus à spe, & cogitatione immortalitatis, iubetque ea & sperare, & optare, quæ in nobis sita sunt. vt Pyth. *είδ. γ. μή φίλα ψυχὰ βίον ἀθάνατον ἀπύδ' ἐπὶ δ' ἐμωρακτοὶ ἀτρεὶ μαχανά.* id est, ne, care anime, vitam immortalẽ expete, sed facilem & in potestate tua positam hauri & experire machinam. & item *είδ. εκτὼ Ἰαθύ.* quem locum testem producemus infra Od. II. huius lib. Annus (inquit Horat.) in quo magnæ existunt varietates, & qui certo dierum numero aliquando clauditur, ac terminatur: menses, dies, hora, monent nos ne immortalia speremus.

MITESCUNT ZEPHYRIS] mitigantur à vere, cuius nuntij sunt, & prodromi Zephyri, seu Fauonij.

C VER. PROT. ÆST.] id est, ver sequitur æstas, atque ita sequitur, vt pedem pede premat, & tandem proterat, & consumat.

INTERITVRA] quæ interitura est, simul atque auctunus fruges & fructus pepererit.

SIMVL] simulatque, simul vt. vide annot. ad Od. 4. lib. 1.

POMIFER AVCTVNNVS] sup. Od. 23. lib. 3. *Pomifero graue tempus anno.* Scribit Festus, quodam existimare auctunnum ex eo dictum, quod tum maximè augeantur opes hominum coactis agrorum fructibus: quod si verum est, scribi debet *auctunus*, seu *auctunus*, non *auctunus*.

BRVMA REC. INERS] Virg. Georg. 1. *hemsignaua colono.* suprà Od. 9. lib. 2. *glacies iners.* Nonnulli libri manuscr. habent, *recurrer*: quos sequor.

DAMNA TAMEN CELERES, &c.] attamen hæc damna temporum reparant, & refarciunt lunæ, sol, & ceteri planetæ (Lunam autem posuit, quia nobis est omnium proxima, & quia

eius vim maximè sentimus.) tempora igitur redeunt: sed nos semel extincti numquam renascimur. aliter M. Tul. in Catone maiore de temporibus: *hora quidem cedunt, & dies, & menses, & anni, nec prateritum tempus umquam reuertitur.* Catullus hanc Horatij sententiam sic complectitur. *Soles occidere: & redire possunt: nobis cum semel occidit breuis lux, Nox est perpetua vna dormienda.* Theocr. epitaph. Bionis, eandem pastorali quidè sermone & more, sed in primis eleganter, & venustè expressit, *Αἰ, αἰ! τὰ μαλάχῃ μὲν ἔπαν καὶ κἄποιν ὀλωνται, Ἡ τὰ Χλωρὰ σέλινα, πὲρ' εὐθαλὲς ἔλον ἀνήθον Ἰσπερον αὐ ζῶοντι, καὶ εἰς ἕπερ' ἄλλο φέροντι Ἀμμιες δ' οἱ μαγάλοι, καὶ κερπεροί, ἢ σφοοὶ ἀνδρες, Ὀπποτε πρῶτα θάνατος, ἀνάκοι ἔν χλο-νὶ κοίτῃ Εὐδομος εὐ μάλα μακρόν, ἀπέρμονα, γήζετον ὕπνον.*

quos versus sic Latinè reddidi ludibundus. *Eheu: cum semel in cultu malua aruii horto, Aut viuax apium, foliumque virentis anethi: Vere reniuiscent, alium & nascuntur in annum: Nos autem magni, & sapientes, atque potentes, Vt semel occidimus: sub terra lumine cassi Dormimus longum, immensum, æternumque soporem.* Homerus omnium antiquissimus, vt facilius, qui vult, disputare, ac defendere queat, nihil hodie dici, quin prius sit dictum, esseque in omnium nostrum animis innatas, atque infinitas communeis quasdam, & generaleis sententias: *ιλ. 1.* sub Achillis persona ait, pecudes, boues, equos, tripodes quæri, comparari, & redimi posse: animum autem hominis, posteaquàm semel è corpore euolarit, numquam emissum retrahi, nunquam recuperari, numquam reprehendi posse, id est, numquam eum, qui mortuus sit, ab inferis posse excitari. Versus Homeri sunt hi: *Ἀνέροι μὲν γὰρ πε βόες, καὶ ἵπτα μήλα, Κτηπι δὲ στείπιδες τε, καὶ ἵππων ζαυτὰ κάρηνα. Ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν ἢ πε λείπει, Οὐδ' ἔλεπθ', ἐπι ἀρ' κεν ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων.* Non dissimili admodum ratione queritur Tibullus lib. 1. pueritiam, & florem ætatis reuerti numquam, vbi semel defloruerit. *Crudeles dui: serpens nouus exiit annos: Forma non vllam fata dederemora. Solis æterna est Phæbo, Bacchóque iuuenta. Nam decet intonsus crinis utrumque Deum.* Lunas autem celereis dixit, quia breuissimo tempore orbem suum metiuntur. suprà Oda 28. lib. 3. *& celeris spicula Cynthia.*

F QVÒ PIVS ÆNEAS, QVÒ TVL. &c.] In eum locum, quod, &c. ad inferos voluit dicere: sed vel extenuandæ rei tam formidolosæ: vel consolandæ condicionis humanæ gratia, ita locutus est. Nam, qui dicit eundem esse, quod Æneas, quod Romulus, quod Themistocles, quod Socrates, quod Plato, molliore oratione utitur, quàm si disertè diceret, moriendum esse: simulque magnum affert tali oratione solatium ei, quicum loquitur, cum ille eodem tempore cum animo suo considerat, sibi non esse recusandum, quo min' eadem, atque illi clarissimi, & præstantissimi viri, conditione vtatur. sic loquitur epist. ad Numicium lib. 1. *Ire tamen restat, Num a quò deuēnit, & Ancus.* lege annot. ad Od. 28. lib. 1. lectorem non celabo in cod. Faer. & aliquot alijs, quos in Gallia nactus sum, legi, *Quò pater Æneas.* ego tamen scripturam receptam sequor. Sic Virg. lib. 1. *Æneid. Sum pius Æneas, raptos qui ex hoste penateis, &c.* Neque

A Neque tamen alteram damno. Nam etiam hoc epithetum *Enéas* tribuit idem Virgil. eodem lib. *Iam pater Enéas, Et iam Troiana inuentus.* Callū appellat Horatius carmine saculari post epod. *Castus Enéas patria superstes.*

PVLVIS ET VMBRA SVM.] Pleni sunt veterum scriptorum libri huius sententiæ. Soph. in *Aiace*, *Ὅρα γὰρ ἡμᾶς ἕδεν ὄντας ἄλλο, πλὴν εἶδωλ', ὅσοι φέρζομαι, ἢ κέφλω σκιάν.* id est, Video enim, nos, qui viuimus, nihil aliud esse, præterquam imagines, aut vmbra leuem. Pindarus duo inanissima coniunxit inter se: vmbra, & somnium. Ait enim, homines esse vmbra somnium, εἶδ. η. Πυθ. ἐπιμέροι, πὶ δέ πς, πὶ δ' ἕπς, σκιάς ὄναρ ἀνθρώποι. id est, diurni fumus, quid refert simus, an non simus? vmbra somnium sunt homines. Athenæus lib. octauo versus nescio cuius poetæ profert: quorum hæc sententia est: suadere omnibus mortalibus, vt in diem uiuant, volo. nam hominem mortuum, esse nihil, & vmbra sub terra. verba illius poetæ non nominati sunt hæc, Πᾶσιν θνητοῖσι βέλομαι παραινέσαι, Τέ μ' φήμερον ζῆν ἢ δέωσ' ὁ γὰρ θανὼν τὸ μηδὲν ἐστὶ, καὶ σκιά κ' ἔσθ' ἄνθρωπος. Theognis item animum suum hortatur, vt se

B se tantisper dum uiuit, oblectet, quando ætas succedat ætati, aliique homines citò orituri sint: ipse autem puluis, & cinis futurus sit. Τέρπόμεο φίλε θυμέ, πᾶχ' ἀνθρώπων ἕσονται ἄνδρες' ἐγὼ δὲ θανὼν γαῖα μέλαιν' ἔσομαι. Anacreon similiter, *Ὀλίγη δὲ κεισόμεθα Κόνις ὄστων λυθέντων.* id est, Exiguus autem puluis iacebimus ossibus solutis. & in epigr. Græcis, ἐν δ' Ἀχέρωνι Ὅσα καὶ ἀποδῆ παρθένη κεισόμεθα. id est, in inferis autem ossa & cinis, ὦ virgo, iacebimus. Eurip. in *Protesilaio* apud Stob. Ἐθαυμ' ἐλεξας θνητὸν ὄντα θυσιῶν, Ἀνθρώπος ἐστὶ πνεῦμα, καὶ σκιά μόνον. id est, nihil mirum dixisti, homini nato fortunam aduersari, ac resflare. homo enim ventus est, & vmbra solūm.

QVIS SCIT, AN ADICIANT, &c.] Quis scire potest, an *Dij* immortales diem crastinum vitæ nostræ adiecturi sint, quando ne id quidem exploratum habemus, an vsque ad vesperū victuri simus? Quia autem dies crastinus hodierno est proximus, iccirco Horatius significans, vitæ nostræ spatium esse incertissimum: ait incertū nobis esse etiam vtrū die crastino simus victuri, necne. sic Theocr. in *Hyla*. Ὅ θνατοὶ πολόμεθα, τὸ δ' αὔριον ἐκ ἑσπερίων. id est, nos, qui mortales sumus, quique diem crastinum non cernimus. Eurip. in *Alceste*, Βροτοῖς ἀπασὶ κατ' ἀνεῖν ὀφείλεται: Κ' ἐκ ἐστὶν αὐτῶν ὅστις ἐξερίσεται, τὴν αὔριον μέλλουσαν εἰ βιωσεται. τὸ τῆς πύλης γὰρ ἀφανὲς ὁπποῖ βήσεται. id est, Mortalibus omnibus moriendum est: neque quisquam eorum est, qui sciat, vtrū diem crastinum sit victurus, necne. Nam fortunæ arbitrium quod sit euasurum, obsecrum est. Sophocl. in *Trach.* ὦς εἶπς δ' ὄ, Ἡ καὶ γὰρ πλείους ἡμέρας λογιζεται, Μάταιός ἐστιν. ἔ γὰρ ἐς' ἢ γ' αὔριον Πρὶν εὐπαθῆ πς τὴν παρῶσαν ἡμέραν. id est, si quis duos, aut plures dies secum reputet, suosque numeret, inanis est. non est enim dies crastinus prius, quā quis hodie sibi fecerit benè.

HODIERNÆ SVMME] id est, ad numerum, aut multitudinem dierum, quos vsque ad hodiernum diem viximus. cod. Faër. Iann. Tornes. Rai-

nut. Card. & duo Vaticani habent *vita*, non *summa*, alij, tum ij, quibus in Italia vsus sum, tum ii ferè omnes, quos in Gallia nactus sum, quibuscum omnes vulgati consentiunt, *summa*, eosque secutus sum: non quòd alteram illam scripturam improbem: sed quòd hæc vulgata videatur mihi quodammodo venustior, & magis Horatiana. Est enim tralatio vel à nummis, vel ab aceruis frugum, & similibus rerum. Saty. 4. lib. 1. *quin per mala præceps fertur, vti puluis collectus turbine, ne quid Summa deperdat, metuens.* & 3. lib. 2. *Quantulum enim summa curtabit quisque dierum?* &c. M. Tull. de offic. 1. *Addendo, deducendoque videre que reliqui summa fiat.* Idem pro Roscio comædo. *Non refert parua nomina in codicem? Immo omneis summas.* & ita ferè locutus est Od 4. lib. 1. *Vita summa brevis spem nos vetat inchoare longam.*

CUNCTA MANVS AVIDAS, &c.] id est, eà omnia, quæ tu in curando corpore, & explenda libidine consumferis, tua erunt, neque ad heredem peruenient, qui tuis bonis auidè imminet, atque (vt ita dicam) inhiat. Planè hæc sententia cum ijs, quæ Sardanapali sepulcro litteris Chaldaicis fuisse inscripta tradit Athenæus lib. 12. consentanea est. ea autem sunt huiusmodi, ἐγὼ ἐβασίλευσα, καὶ ἀχρὶς ἐώρων φῶς τῶ ἡλίου, ἐφαζον, ἔπιον, ἠφροδισίασα εἰδώς πάντε χρόνον ὄντα βραχυῶ, ὃν ζῶσιν οἱ ἀνθρώποι, καὶ τῶν πολλὰς ἔχοντα μεταβολὰς, καὶ κακοπαθίαν καὶ ὄπ, ὡν αὐ κατὰ λίπον ἀγαθῶν, ἄλλοι ἐξυσι τὰς ἀστολαύσις. διὸ κατὰ ἡμέραν ἔδεμίαν παρέλιπον τῶ το ποιῶν. id est, ego regnavi, & quantum mihi lucis usura data est, ede, bibi, rei *Veneræ* operam dedi, cum scirem & perbreue esse vita humana curriculum, & in hoc multas rerum commutationes, & calamitates incidere: & qua bona reliquero, eorum bonorum fructum alios percepturos. Quocirca nullum diem intermisi, quin hoc agerem. Verborum autem illorum amico animo, eam, quam dixi sententiam esse, Græcorum testimonio vincam, à quibus Latini hoc genus mutuati sunt. sic enim loquuntur illi, φίλη ψυχὴ χαρίζεσθαι, id est, caro animo obsequi, aut gratificari, pro, *libidini sua seruire*. Simonides apud Stobæum, *Νήπιος, εἰς ταῦτη κείται νόος, ἕδ' ἰστασιν, ὡς χρόνος ἐστὶ ἡβης, καὶ βιοτ' ὀλίγος θνητοῖς ἀλλὰ σὺ ταῦτα μαθὼν βιοτ' ποτὶ πέρμα ψυχῆ ἢ ἀγαθῶν τλήθι χαρίζμενος,* id est, vt nos quidem vertimus, *Stulti, mens quibus est talis, nec, quanta inuenta, Et vita humana quam brevis hora, tenent. Tu vero hac doctus bona, donec viuere perges, Obscura caro gratificans animo.* Theocr. Hierone, *ἔχ' ἀδὲ πλὴτ' φρονέσον ὄνασις.* Ἀλλὰ τὸ μὲν ψυχῆ, τὸ δὲ καὶ πνὶ δ' ὄνασις αἰοιδῶν. i. non est hic diuitiarum vsus, seu fructus, aurum domi cōditum seruare: sed alteram partem animo, alterā poetæ alicui donare. & apud Athenæum, Bacchida ille, qui consimilem, & geminam Sardanapali vitæ vitam egit, ita loquitur in ea inscriptione, quā in sepulcro suo incidi iussit: Πῖεν, φάγεν, καὶ πάντα τὰ ψυχῆ δόμεν, id est, ede, bibe, & omnia animo largire. Atque ita Latini Græcorū exemplo animū vsurparūt. Plautus *Atulular. egomet me fraudauit, Animūq, meū, Geniūq, meū.* Idē Bacchid. *Paullisper, Lyde, libido est homini animo obsequi. Iā adert tempus, cū sese etiā ipse oderit.* Idē Mil. glor. *meo animo morem gero.* idem in *Trinummo, si animus hominē*

A *perculit, aetum est, id est, si libido à ratione auer-
sa: quem locū aliàs explicabimus. Terent. Adelp.
Vxor. si cesses, aut te amare cogitat, Aut tete amari,
aut potare, aut animo obsequi. MANVS AVI D.
HER.] sat. 3. lib. 2. auidus iam hæc auferet heres.*

CUM SEMEL OCCIDERIS, &c.] vbi semel
mortuus fueris, reuiuifces numquam, cum δάνατος
sit ἀθάνατος, vt inquit ille apud Athen.

**ET DE TE SPLEND. MINOS FECE-
RIT]** & cum de te Minos splendide & præclarè
iudicari, sententiàmque æquissimam tulerit. Ho-
merus Minoa iudicem facit apud inferos ὀδυσσ. λ.
Narrat enim Vlysses Alcinoo inter cetera, se illum
vidisse iudicantē cū sceptro, his verbis. ΕΥΘ' ἦτοι Μί-
νωα ἴδον Διὸς ἀγαθὸν υἱὸν Χρυσέον σκηπτρὸν ἔχοντα, θεμισυόντα
νέκυσσιν Ἡμνον, οἱ δὲ μὴ ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἀνάκτα. id est,
hic autem Minoa vidi Iouis filium, aureum sce-
ptum tenentem, Mortuis ius dicentem, ac seden-
tem: illi autem de iure dominum consulebant.
Plato quoque in Gorgia, in ea fabula, quam nar-
rat de iudicijs morientium, quæ antea penes vi-
uos erant, ad mortuos translatis: Iouem inducit
duos ex Asia iudices dantem, Minoem & Rada-
manthum: vnum ex Europa, Æacum, quia cum
ipso quoque mortui sint, verisimile sit eos integrè
& incorruptè de mortuis iudicatos. Primæ autem,
& præcipuæ iudicandi partes Minoi dantur,
vt ex his Platonis verbis intelligere licet. Μινῶν δὲ
πρωτοβεία δώσα ὅτι διακρίνειν ἐάν η̄ ἀπόρρητὸν πᾶσι τῶν, ἵνα ὡς
δικαιοπάτη ἡ κρίσις ἢ πᾶσι τῆς πορείας πῶς ἀνθρώποις. vide an-
not. ad Od. 13. lib. 2.

NON TE RESTITVET PIETAS] sic su-
prà Od. 14. lib. 2. *Eheu, fugaces, Postume, Postume,
Labuntur anni, nec pietas moram Rugis, & instanti
senectæ. Afferet, indomitæq; morti.* habet autem hæc
repetitio, *Non genus, non te facundia, non te, &c.*
quam Græci ἀναδιπλώσει vocant, multum venustati-
tis. Sic Sappho. ἔκ' ἐπ' ἡζώω παρθεύσιν, ἔκ' ἐπ' ἡζώω. id est, nō
amplius ad te veniam, non amplius veniam. lege
quæ annotata sunt suprà ad illum locum, *Ibimus,
Ibimus, &c.* Od. 17. lib. 2.

INFERNIS NEQ. ENIM TENEBR. &c.]
C Pallas apud Hom. ὀδυσσ. γ. ait ne deos quidem im-
mortaleis ab eo, quem carum habeant, mortem
arcere, aut propulsare posse, his versibus, Ἄλλ' ἦτοι
δέναντον μὲν ὁμοίον ἔδδ' ἑκείνῳ καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δούσανται ἀ-
λαλέμεν, &c. quos suprà testeis produximus ad
Od. 24. lib. 3.

PVDICVM] pudicus est propriè, qui alterius
libidinem in suo corpore non est passus, vt epist.
ad Quint. lib. 1. *neget esse pudicum.* quæ significa-
tio huic loco fortasse conuenire non potest. Itaq;
putabam hic pudicum accipiendum, pro eo, qui
alterius pudicitiam non violet: & qui alterum nō
efficiat impudicum. qualis fuit Hippolytus, qui
nouerca stuprum inferre noluit. Sed dic etià hoc
loco pudicum propriè poni. Nam pudicus eò di-
citur Hippolytus, quod nouerca libidinē in suo
corpore non pertulit, quin eam depulit, ac discul-
sit. Non enim ipse, sed ei nouerca Phædra libidi-
ne ardebat, quæ sua tēperatīa cōpressit, ac retudit.

LIBERAT HIPPOLYT.] Theseus Ægai fi-
lius Hippolyto ex Antiopa Amazone suscepto,

Phædræ Minois filiam duxit vxorem. Illa vxore **D**
ris in filium insidias veritus, Hippolytum Trœze-
nem amandauit, vt illic regnaret. Phædra autem
illius amore incensa, primùm Veneri templum
consecrauit Athenis, vt eam sibi placatam, propi-
tiamque haberet, quod postea Hippolytūm ap-
pellatum est: Deinde Trœzenem profecta, spe-
rans se iuueni persuasuram, vt secum rem habe-
ret: ab eoque malè accepta, ac repudiata, dicitur
crimen, quod erat ipsius proprium, in illum tran-
stulisse, Theseoque renuntiasse se ab illo de stu-
pro esse appellatam. Theseus re credita, Hippo-
lyto iratus, cum treis ei optiones dedisset Neptu-
nus, filij sui interitum optauit. Neptunus autem
Hippolyto sese quadrigarum curriculo exercen-
te, repente belluam marinam in equos immisit:
cuius aspectu terrii, Hippolytum distraxerūt.
lege Euripidis Hippolytum coronatum. Sed
quod hic negat Horatius Hippolytum à Diana li-
beratum esse, nihil videtur ad rem attinere, cum
Pindarus Πυθ. εἰδ. γ. eum ab Æsculapio ad lucem,
vitamque ab inferis reuocatum esse auro accepto
tradat: atque ob id Iouem iratum fulmen in v-
trumque misisse: alij autem in Æsculapium so-
lum: quod confirmat Pausan. Corinth. his ver-
bis: ταύτης τῆς σκλήης τῶ ὀπιτηράματι ὁμολογοῦντα λέγουσιν
Ἀρκιεῖς, ὡς πεθνεῖσθαι Ἰππόλυτον ἐκ τῶν Θηοσῶς ἀρῶν ἀνέστησεν
Ἀσκληπιός. id est, huius columnæ inscriptioni con-
sentanea dicunt Arcienses: nempe mortuum Hip-
polytum Thesei diris precibus ab Æsculapio esse
ab inferis excitatum. & Plato lib. 3. de legibus,
Ἀπόλλωνος μὲν φασὶν Ἀσκληπιὸν εἶναι. Ἐπὶ δὲ χρυσῷ περικλυῖαι
πύλοισιν ἀνδρῶν θανάσιμον ἄντα ἰάσαντα. ὅθεν δὴ κεραινωθῆναι
αὐτῶν. id est, Apollinis quidem filium aiunt esse
Æsculapium, Sed eum auro adductum esse, vt ho-
minem diuitem moribundum ab interitu vindic-
aret: quocirca eum fulmine percussum esse, Vir-
gil. lib. 7. *Æneid. Namque ferunt fama Hippolytū,
postquam arte nouerca Occiderit, patriasque exple-
rit sanguine pœnas, Turbatus distractus equis: ad sive-
ra rursus Ætheria, & superas cali venisse sub auras,
Paonijs, reuocatum herbis, & amore Diane.* Hæc i-
gitur non pugnant inter se, Hippolytum nō esse
à Diana liberatum, quod dicit Horat. & eundē
excitatum esse ab inferis beneficio Æsculapij: nisi
adderet Virgil. *& amore Diane.* Profert hunc lo-
cum Seruius ad illum Virgilij.

**NEC LETHÆ VALET THESEVS AB-
RVM P. &c.]** de Pirithoo diximus sup. ad Od. 4.
lib. 3. ibi, *amatorem trecente Pirithoum cohibent
catena.* de Theseo vide Plutarchum in Theseo.

**AD MARCIVM CEN-
forinum Ode 8.**

Nihil esse carminibus potentius ad sempiternam
sui nominis memoriam posteris prodendam,
atque ab obliuione hominum vindicandam.

Donarē pateras, gratāq; commodus,
Censorine, meis æra sodalibus:

Dona-